

Kansallinen metsästrategia 2035 luonnos, huomioita ja havaintoja

Toimintaympäristön muutos

Toimintaympäristön muutoksessa on hyvin tunnistettu EU:n suunnasta tuleva uhka, joka pyrkii vähentämään Suomen mahdollisuutta hoitaa omia metsiä parhaan olemassa olevan tiedon mukaan. Strategiassa tulisi erityisesti keskittyä uhkan pienentämiseen ennakoivasti yhteistyössä samojen intressien omaavien valtioiden kanssa.

EU:n perussopimuksen mukaan metsäpolitiikka kuuluu jäsenmaiden kansalliseen päätösvaltaan ja niin sen tulee olla jatkossakin.

Toimintaympäristön muutoksessa on tunnistettu metsään kohdistuvan informaation levittäjien omista lähtökohdista lähtevä osittain puutteellisen tai jopa vääränkin tiedon jakaminen kanaviensa kautta laajalle vastaanottajajoukolla. Tutkimukseen perustuvan tiedon levittäminen ohjelmoidusti yhteistyössä muiden metsästä elävien valtioiden kanssa pitäisi olla suunnitelmallista erityisesti EU -tasolla ja laajemminkin (Metsäalan uudistaminen, kärkihanke).

Metsäalan ja muidenkin siihen sidoksissa olevien alojen koulutusta tulisi tarjota kattavasti maan eri osissa, jolloin mahdollisuudet koulutetun henkilöstön pysymiseen lähellä kotiseutujaan paranevat.

Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Hankesalkku ja kärkihankkeet

Metsien saavutettavuuden parantaminen: Tiestön nykyverkko on huonontumaan päin. Syynä tason heikentymiseen ovat suuret rekat ja routiminen. Ongelmia on erityisesti metsäteillä ja alemman luokan maanteillä, mutta myös valtateillä ja erityisesti niiden silloissa on paljon korjattavaa.

Tuotetaan työkaluja tietopohjaiseen päätöksentekoon: metsäyhtiöt tekevät nykyisin maanomistajille tarjouksia julkisten metsävaratietojen perusteella. Toiminnassa on epäeettisiä piirteitä ja hakkuun lopputuloskin saattaa hyödyttää vain metsäyhtiötä. On tärkeää, että metsään kohdistuvat toimenpiteet tehdään oikea-aikaisesti ja tietopohjaisen tarkastelun lisäksi asiantuntija tekee tarkastelua maastossa.

Muuta kommentoitavaa

Kuten strategialuonnoksessa todetaan, metsät ovat Suomessa monipuolisen hyvinvoinnin perusta. Metsät ovat tärkeässä roolissa, kun ratkaistaan toimeentuloa, huoltovarmuutta, ilmastonmuutosta, luontokatoa ja ihmisten terveyttä koskevia kansallisia ja globaaleja haasteita.

Suomi on Euroopan metsäisin maa. Metsät peittävät 75 prosenttia maapinta-alasta. Puuntuotantoon soveltuvaa metsämaata on 20 miljoonaa hehtaaria ja kitumaata 2,6 miljoonaa hehtaaria.

Metsätalousmaan pinta-alasta 23 prosenttia on suojeltu tai rajoitetussa metsätaloukskäytössä.

Metsätalousmaasta kolmannes on soita, ja suoalasta yli puolet on ojitettu.

Metsäsektorin osuus koko kansantalouden arvonlisäyksestä vuonna 2020 oli 3,8 % eli 7,7 miljardia euroa. Tästä arvonlisäyksestä metsätaloudesta kertyi 4,0 miljardia euroa, massa- ja paperiteollisuudesta 2,5 miljardia euroa ja puutuoteteollisuudesta 1,2 miljardia euroa.

Pudasjärven kaupunki haluaa kiinnittää metsästrategian valmistelussa huomiota siihen, että metsien merkitys Suomelle on pääosin muita EU-maita suurempi. Merkittävä osa suomalaisista saa elantonsa joko suoraan tai välillisesti metsästä. Pudasjärvellä tämä korostuu erityisesti. Ei ole liioiteltua sanoa, että ihmisten hyvinvointi maakunnassa nojaa vahvasti hyvin kasvaviin ja tuottaviin metsiin. Tästä ovat omalta osaltaan osoituksena metsäteollisuuden panostukset Oulun ja Kemin miljardiluokan tehdashankkeisiin.

EU:n tavoitteet hiilinielujen, ennallistamispyrkimysten ja muiden ympäristötavoitteiden osalta nähdään uhkana suomalaiselle hyvinvoinnille, mitä ne joissakin tapauksissa ovatkin. Kuitenkin Pudasjärvellä on osoittaa käytännössä todistettu hyvinkin tehokas tapa puun jalostusasteen nostamiselle ja samalla ympäristönäkökohtien korostamiselle. Suomen hirsipääkaupungissa on rakennettu tällä vuosituhanella asukaslukuun suhteutettuna Suomen, ehkä maailmankin mittapuulla, eniten hirsirakenteisia julkisia palvelurakennuksia ja asuinrakennuksia.

Puu tutkitusti sitoo rakennusmateriaalina ekosysteemissä muodostunutta hiilidioksidia ja elinkaareltaan erityisen pitkäikäisenä rakennuksena hirsirakennus sitoo sitä jopa sadoiksi vuosiksi. Modernin hirsirakentamisen ja puurakentamisen suosio on ollut näkyvissä Pudasjärven hankkeiden jälkeen ja niinpä edelläkävijänä on ollut antoisaa seurata hankkeiden toteutumista ympäri Suomea, viime vuosina myös suurimpiin kaupunkeihin.

Tulevat rakentamisen kiristyvät hiilijalan- ja kädenjälkeä sääntelevät säännösmuutokset, kuten rakennuksen ilmastaselvitys tai rakennuksen vähähiilisyyden arviointi, vaikuttavat jo kuluvalle vuosikymmenellä siihen, että rakennusmateriaalien valinnalla voimme halutessamme kansallisella tasolla voimakkaastikin pienentää rakentamisen ympäristökuormitusta mahdollistamalla ja kannustamalla nykyistäkin enemmän puurakentamiseen.

Tähän mennessä ministeriössä on rakentamisen määräyksiä käsitelty niin sanotusti materiaalineutraalisti, jotta mitään materiaalia ei määräyksissä erikseen suosittaisi. Pudasjärven kaupunki haluaa kiinnittää huomiota siihen, että meillä on jo olemassa teknisesti erittäin pitkälle kehitettyjä ja kilpailukykyisiä puurakentamisen vaihtoehtoja, joilla rakentamisen kokonaispäästöt voidaan oleellisesti laskea, kunhan tulevissa määräyksissä puurakentamisen mahdollisuudet riittävästi huomioidaan. Asia on meidän omissa käsissämme.

Puurakentamisen lisääntyminen omalta osaltaan nostaa metsien jalostusastetta ja kansantalouden arvonlisäystä. Tämän vuoksi Pudasjärven kaupunki esittää Metsästrategian kärkihankkeisiin lisättäväksi kokonaisuuden, jossa merkittävästi tähänastista voimakkaammilla kansallisilla ohjausmenetelmillä lisätään ja suorastaan veloitetaan puun käyttöön rakentamisessa.